

כל שעה פרק שני פסחים

מא

עין משפט נר מצוה

קעז א ב מ"י פ"ח מהל' ק"פ הלכה ז ח ט סגמ לאון ט:
 קעז ג מ"י פ"ו מהל' חמץ הלכה ו טור ז"ע א"ח סימן תפא טעף ד:
 קעז ד ה ו מ"י פ"ח מהלכות ק"פ הל' ו סמג לאון ט:
 קפז א מ"י פ"ט מהלכות עטת הלכה ג:
 קפא ח מ"י פ"ח מהל' ק"פ הלכה י:

רבינו הנאל

ת"ר ובשל מבושל במים, אין לי אלא במים, שאר משקים מנין, אמרת קל וחומר מה מים שאין מפיגין טעם בהשר אטור שאר משקין שמפיגין טעמנו של בשר אינו דין אטור, ר' אומר במים, אין לי אלא במים שאר משקין במים, מי פירות מנין, ת"ל ובשל מבושל במים מכל מקום, לר' דמפיק ליה מלשון בשול אפילו צלי קדר, כיון שהווא עשוי כמין בשול אטור הוא, ות"ק דממעט מכח הפגת הטעם צלי קדר מותר שאינו מפיג טעמו, ות"ק דמייח ליה לשאר משקין בק"ו ובשל מבושל מאי עבדי ליה, מבעי ליה דאפילו אם בשלו אחר שצלאו או צלאו אחר שבשלו חיוב, וכו' יוסי דתני יוצאין ברקיק השרוי אבל לא במבושל ואע"פ שלא נימוח, הרי צ"ע אפ"פ כי ר' דקיק זה אפיו הוא, כיון שבשלו יצא מתורת אפיו והרי הוא כמבושל, כך זה הבשר אפ"פ שצלאו, כיון שבשלו יצא מתורת צלי, והרי הוא כמבושל, צלאו כל יצרו כגון דשרוי חרוכה פטור, כי אינו חייב אלא על נא ועל מבושל, פירוש נא אברנים, כגון שנגלה מעט, אבל בשר חי לגמרי דלא עבר באש כלא אינו חייב, אמר רב הסדא המבשל בשבת בחמי טבריא פטור, דלאו תולדות אור הן, פסח שבשלו בחמי טבריא פטור, אמר רבא ועובר משום דבעינן צלי אש וליכא, אמר רבא אכל נא

לא שמיע כי בלומר לא סבירא ל'י. אף על גב דתניא כותימה קסבר מתניתין פליגא:
מדאמר שמואל אין הלכה ברבי יוסי. השתא מדמי חומץ וצין כך אסור משום לך לך אמרינן נזירא סמור סמור לכרמא לא מקרב פליג אדרב כהנא דהא רב כהנא דאמר אזל לתוך חרוסת לדברי הכל ישרף ולעולא לא אסר אלא משום לך לך אמרינן: **מאי** לאו מדלא מצמת מחמע. קשה לר"י דלעיל קאמר י"א אף נותן את החומץ ואח"כ וכו' ופרקי' ולוקמא כר' יוסי דאמר שורן צמוצין וחומץ צומצין משמע דתנא קמח' דיש אומרים היינו ת"ק דר' יוסי דליית ליה דתומן דתניא ופסולו הכי קאמר נותן הקמח ואח"כ נותן את החומץ אלא קסבר אע"ג דלא דמיא חמוצי נמי לא מחמע ואור"י דלעיל איירי לפי המסקנא דהכא:
אין מבשלים את הפסח לא במשקין וכו'. תימה למה שנאו כאן אי משום דתניא ירקות שלקות וצמיות א"כ מנא הוה ליה לטוב צמון אחריה: **איכא** בינייהו צ"י קדר. פ"י אי לוקה עליו אי לא אכל לכולי עלמא פסול הוה ויגשה נמי אית ציה דלני מחמת ד"ה הוא א כדאמרינן צריש כיצד זולין (לקמן עה): טנף מרוטבו על החרס וחזר עליו יטול את מקומו ג נע בתרוש של תנור יקלף את מקומו ג אחר משקין לא אינטרין למילף אלא עולא אמר אפילו תימא ר"מ שאני הכא דאמר קרא ובושל מבושל ת"ר ייכול צלאו כל צורכו והא חייב ת"ל לא האכלו ממנו נא ובשל מבושל במים נא ובשל מבושל אמרתי לך ולא שצלאו כל צורכו היכי דמי אמר רב אשי דרשויה חרוכה תנו רבנן ייכול אבל כזית חי היא חייב תלמוד לומר אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל נא ובשל אמרתי לך ולא חי יכול היא מותר תלמוד לומר ויבי אש אש היכי דמי נא אמר רב כדאמרי פראי אברנים אמר רב הסדא המבשל בחמי טבריא בשבת פטור פסח שבשלו בחמי טבריא חייב מאי שנא בשבת דלא תולדות אש הוא בעינן וליכא פסח נמי לאו תולדות אש הוא אמר רבא מאי חייב דקתני דקא עבר משום צלי אש רב חייא בריה דרב נתן מתני לה להא דרב הסדא בהדיא א"ר הסדא המבשל בחמי טבריא בשבת פטור ופסח שבשלו בחמי טבריא חייב שעבר משום צלי אש אמר רבא אכלו נא לוקה
 כאילו לא נאפה ה"ג גבי פסח עקר מיינה צישול שם לניה:
עולא אמר אפי' תימא ר' מאיר וכו'. הכא מדמי פסח לציסול מנה והיינו דלא כמסקנא דריכד מצרכין (בבב"ד דף נח):
 דקאמר התם עולא משמיה דר' יוחנן שלקות מצרכין עליהם שהכל מפרש דמיייר צבילתו עצה ופסולה משום מנה עשייה ומיימי דבי היכי דסבר רבי יוסי דציסול מפיק ליה מתורת אפייה לשוויה מנה עשייה

אחרוסת קאמר. מי אית לך דרבנן נמי אחרוסת פליגי: לא סבירא ל'י. אלא בחרוסת נמי שרו והלכה כמותן: **כווסיה** דרב כהנא **מספגרא**. דאמר רבנן אחרוסת לא פליגי וכי אמר שמואל הלכה כחכמים אחרדל קאמר: **אין הלכה כרבי יוסי**. דאמר לעיל [מ:] חומץ צומצין: **מאי** לאו. מדלא דמיא חמין שהתחילו ליפסח כבר אלא (ו) כשאר משקין הוא אחרומעי נמי מחמע את הניתן מחמלה לתוכו כדרב כהנא אלא שמואל כרב כהנא סבירא ליה וכי קאמר שמואל הלכה כחכמים אחרדל קאמר ולא אחרוסת: **לא מילמא** **למיא**. את שהתחילו להחמין ולא מחמע נמי את הניתן לתוכו דלא הוה כמיס: **כמיס**. ובשל מבושל במים: **שמפיגין טעמן**. שנותנין בו טעם שלהן: **ובשל מבושל**. רביא הוא דהוה ליה למיכתב נא ומבושל: **לני קדר**. שמצטלין אותו צקדיה צלל מים וצלא שום משקה אלא מים הנפלטין משמנו. למאן דיליף לה מק"ו הכא שרי לרבי דיליף מרביא האי נמי בשל מבושל הוא: חייב מלקות על ארילתו: ר' יוסי היא. דאמר צישול לאחר אפייה צישול הוא: **יוצאין**. ידי חובת מנה צבוק השרוי בתצטיל לאחר אפייתו ואף על פי שמתמסמס לחם הוא כל זמן שהוא קיים שלא נימות לגמרי וכן במבושל: **לא אכל במבושל**. דלאו לחם קרינא ציה ואע"פ שכבר נאפה בתנור הואיל וחזר וצישלו ציטלו ומותר לחם: **שאינה פסח**. דרבייא קרא ובשל מבושל דהוה ליה למכתב ומבושל וגוירת הכתוב היא צפסח: **יכול צלאו כל צורכו**. ואח"כ צשלו היא חייב והאי תנא הוא דאמר לעיל צלאו ואח"כ צישלו חייב. לישנא אחרניה יכול צלאו כל צורכו דשויא חרוכה כדמפרש היא חייב דלאו צלי אש הוא אלא קלי אש חייב וזה עיקר וראשון אינו כלום דהווא תנא כיון דרבי קרא צלאו ואחר כך צישלו מה לי שויה חרוכה מה לי לא שויה: **חרוכה**. שרוף. חי. לגמרי שלא נצלה כלל: **נא**. צלי ואינו צלי: **יכול היא מוסר**. לאכול ממנו חי לכתחלה דאפי' איסורא נמי ליכא תלמוד לומר אל תאכלו ממנו נא כי אם צלי אש ולא זה שאינו צלי והוה לאו שצבולות והאי תנא סבר אין לוקין על לאו שצבולות: **דאמרי פראי אברנים**. אותה לניה צגלשון פראי קרויה אברנים צגלשון הקודש קרי נא: **חמי טבריא**. מעינות רותחין: **פסח שביטלו בחמי טבריא חייב**. על ארילתו וקא קלף דעתך משום דלא תאכל מבושל: דלאו סולדות אש היא. הלכך לאו צישול הוא דליהוי חייב משום אב מלאכה: **משום צלי** אש. לאו דלא תאכל כי אם צלי אש איכא ולא צישול וצבר לוקין על לאו שצבולות: **כהדיא**. דחייב רב הסדא משום צלי אש ולא משום צישול:
 לרבי יוסי דאית ליה הכא גבי מנה דציסול מבושל האפייה ה"ג צישול מבושל מהם שם ירק ודמי ע"כ לא קאמר רבי יוסי אלא דבעינן טעם מנה^ה ועולא לטעמיה דלא צעי לדחויא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה והתם נמי קאמר לרבי יוסי מצרכין שהכל:

(א) [עירובין קב: ושי"ג], (ב) [לעיל מ.], (ג) [תוספתא פ"ה ה"ט. ד] צבולות נא: (ד) [ע"י מוס' חולין קטו. ד"ה ש"און], (ה) שבת מ. ו (ו) יומת כתיב לגרוס מאי חייב דקאמר, (ח) צ"מ קטו: (ט) [ג"י הכ"מ בפרק ח' מהלכות ק"פ דין ד' ד' אמר אשי אכל נא לוקה וכו' רבא אמר אין לוקין על לאו שצבולות וכו' הכ"מ ע"ד בפרק י"ח מהלכות סנהדרין דין ג' וע"ע מ"ט הכ"מ פ"ח מהלכות מוריות דין ח' ויחלה לנירסמס מ"ש מוס' שבת דף קכ: ד"ה גוריה ועוד שם ע: ד"ה טעם וכו' דלון מהדקן להקדים רבא לגבי ר"י כ"כ בשאר דוכתי וכו' ורביא פ"ד צ"ל סומן י"ט שאל מלניו בבל הש"ס שקבע דברי רבא קודם וכו' ע"ש. ו' ש"ך לעיל במשנה (ב) [ח' ד"ה דר"ש ע"ה].

תורה אור השלם
 1. אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים אם צלי אש ראשו על קרדיו ועל קרבו.
 שמות ט ט

הגהות הב"ח
 (א) גבי אין הלכה כרבי יוסי מאי לאו מדלא צמית חמוצי נמי מחמעא כ"ל ומציות מנמוה הוא ומצית הא ממנא: (ב) ש"י ד"ה מאי לאו וכו' אלתא בשרא משקין אחרומעי כ"ל וכו' הוא ממנא:

מוסף רש"י
 יוצאין ברקיק השרוי. במים. ידי ארילת מנה של מנהו וקרינא ציה לחם עוני (בבב"ד דף נח).

מוסף תוספות
 א. מחמת הקדירה כשמחממו ומבשלו. מוס' ר"פ. ב. כשמבשל שם מחום התנור. רש"י שם. ג. אפי"ג דליכא קרא. ח' ה"ק. ד. דהא הוה תחילתו עשה וסופו סופגין. מוס' ר"פ. ה. פי' טעם מצוה לחם עוני, אבל לחם מצוה הוה. מוס' שאנן.